

PROPAGANDOS ŠABLONAI INTERNETO PORTALŲ KOMENTARUOSE

TURINYS

TURINYS	1
ĮVADAS	2
TYRIMO METODIKA.....	6
TYRIMAS	9
Probleminės sritys.....	14
1. Istorinės atminties diskursas (Nr. 3, 13, 17, 18)	16
2. Partinės politikos diskursas (Nr. 4, 6, 7, 8, 16)	21
3. Politinio persekiojimo (teisėsaugos) diskursas (Nr. 14, 15)	23
4. Socialinių problemų diskursas (Nr. 9, 10, 11)	27
5. Ekonominių (ūkio) problemų diskursas (Nr. 1, 5)	29
6. Karinės politikos diskursas (Nr. 2).....	30
IŠVADOS	35

Karolis Jonutis

PROPAGANDOS ŠABLONAI INTERNETO PORTALŲ KOMENTARUOSE

© 2020 Vilniaus politikos analizės institutas

www.vilniusinstitute.lt

IVADAS

Dažnai teigiama, kad Lietuva, kaip ir visas pasaulis, gyvena informacinio karo sąlygomis. Visuose prieinamuose informaciniuose kanaluose susiduria skirtingos visuomenės vizijos, atskirų įvykių ar procesų interpretacijos, kurių pagalba visuomenė skatinama vienaip ar kitaip interpretuoti mus supantį socialinį ir politinį pasaulį. Viena tokių pateikiamų vizijų yra Lietuvos kaip „nepavykusios valstybės“ diskursas. Lietuva čia bandoma pavaizduoti kaip nepasisekęs projektas menkinant jos pasiekimus, istoriją ar vykdomą politiką. Kokios tikimasi visuomenės reakcijos, tiksliai pasakyti sunku, tačiau akivaizdu, kad skatinimas nepasitikėti valstybės institucijomis, pasirinkta ES ir NATO integracijos kryptimi ar netgi pačiu nepriklausomybės atgavimu, verčia numanyti niūrius tokios informacinės kampanijos siekiamus tikslus.

Lietuvos kaip „nepavykusios valstybės“ įvaizdis formuojamas įvairiais kanalais - kuriami atskiri šį diskursą atstovaujantys naujienų portalai ar „Facebook“ grupės, transliuojamos užsienio šalių gamybos žinios, rengiamos akcijos ir pan. Tačiau bene įdomiausia terpė yra Lietuvos pagrindinių naujienų portalų komentarų skyriai. Ji įdomi visų pirma todėl, kad čia tiesiogiai, nors dažniausiai anonimiškai, susiduria skirtingi diskursai. Jeigu žmogus, skaitantis tokius naujienų portalus kaip sputniknews.lt ar baltnews.lt, tikėtina, jau turi susiformavusią nuomonę, tai delfi.lt ar lrytas.lt komentaruose vyksta praktiškai nuolatinė skirtingų diskursų kova. Antras, ne mažiau įdomus dalykas, yra tai, kad šioje terpėje galima stebėti informacinės transformacijos procesą, kai straipsnyje pateikiama vienokia įvykio prasmė transformuojama atsižvelgiant į reikiamą diskursą. Konkrečiai šiam tyrimui pasirinktas būtent delfi.lt naujienų portalas, kuris yra didžiausias Lietuvoje ir tuo pačiu susilaukia daugiausiai komentarų.

Šio darbo tikslas – atskleisti, kaip Lietuvos kaip „nepavykusios valstybės“ diskursas yra formuojamas delfi.lt straipsnių komentaruose.

Tyrime remiamasi Ernesto Laclau ir Chantal Mouffe poststruktūralistine diskurso teorija¹, kurioje visi sociumo fenomenai traktuojami kaip diskursyvosios konstrukcijos. Tai nereiškia, kad neigiama fizinė objektų egzistencija, paprasčiausiai prasmę bet koks objektas ar reiškinys įgauna tik diskursyviai. Diskursas čia traktuojamas kaip prasmių visuma, kurioje kiekvienas artikuliuojamas signifikantas užfiksuoja prasmę per ryšius su kitais signifikantais. Tokios artikuliacijos nuolat gamina, reprodukuoja, kvestionuoja ir transformuoja diskursus. Esminė bet kokio diskurso savybė yra tai, kad jis iš principo negali būti visiškai fiksuotas. Tai reiškia, kad tam tikros politinės ar socialinės jėgos nuolat kovoja ir bando įtvirtinti sau priimtina prasmių sistemą. Šis kovojimas yra bandymas sumažinti prasmių kismą arba sustabdyti signifikantų judėjimą santykyje su kitais signifikantais, taip sukuriant dominuojantį diskursą. Kaip pavyzdį galime paimti „automobilį“, jeigu industrinėje (o turbūt ir dabartinėje) visuomenėje automobilį galima buvo traktuoti kaip tam tikrą statuso simbolį, tai ekologiniame diskurse jis įgauna taršos prasmę. Būtent dėl tikro signifikanto (automobilio) prasmių ir vyksta nuolatinė kova tarp diskursų (šiuo atveju tarp ekologinio ir materialistinio).

Kiekvienas diskursas, siekdamas dominuoti viešajame lauke, dalinai fiksuoja prasmes aplink tam tikrą privilegijuotą diskurso tašką, kurį galima pavadinti centriniu (*angl.* nodal) tašku. Aplink šį tašką yra sutvarkomi ir įgauna prasmę kiti diskurso taškai. Pavyzdžiui, dabartiniame Lietuvos politiniame diskurse vienu iš centrinių taškų galima laikyti „gerovės“ signifikantą. Kitos atskiros politinės/socialinės praktikos įgauna prasmę (yra dešifruojamos) per santykį su šiuo tašku, „švietimo sistemos gerovė“, „pensininkų gerovė“ ir t.t. Šis centrinis taškas tam tikra prasme yra tuščias signifikantas, nors ir kilęs iš pakankamai konkrečių politinių praktikų, tačiau veikdamas kaip diskursą vienijantis elementas, tą prasmę bent dalinai praranda ir jo vienintelė reikšmė lieka pats diskurso vienijimas. Taip galima paaiškinti dažną diskurso savybę, kai

¹ Plačiau galima pasiskaityti: Laclau E. and Mouffe C. 2001 [1985]. *Hegemony and Socialist Strategy: Towards a Radical Socialist Democratic Politics*. London: Verso.

atskiri jo taškai prieštarauja vieni kitiems, tačiau vis vien puikiai veikia mobilizuojant pritariančias nuomones.

Kovodami tarp savęs diskursai bando suteikti alternatyvias prasmes taip vadinamiems *svyruojantiems* signifikantams – signifikantams, dėl kurių reikšmės visuomenėje nėra sutariama. Kaip pavyzdį galima pateikti bet kokį naujai priimamą mokestį – tikėtina, kad liberalai ir socialdemokratai bandys visuomenėje įtvirtinti visiškai skirtingas jo prasmes. Tam, kad signifikantas taptų svyruojančiu, reikia jį politizuoti – kažkokiomis priemonėmis parodyti, kad dėl šio klausimo galima ginčytis. Pavyzdžiui, ekologiniai judėjimai sėkmingai politizavo plastikinių maišelių naudojimo klausimą, nors prieš kelis dešimtmečius toks klausimas apskritai nebuvo svarstomas ar suvokiamas kaip politinis.

Kaip jau minėta, diskurso teorija atsispiria nuo to, kad diskursai yra nestabilios ir laikinos esybės, priklausomos nuo to, kaip individai ar grupės apibrėžia tam tikrus sociumo elementus. Tyrinėtojo tikslas nėra normatyviškai peržengti diskursą ir atrasti realybę už jo, pavyzdžiui, mūsų atveju, pasakyti, kokie yra tikrieji Lietuvos kaip „nepavykusios valstybės“ diskurso formuotojų motyvai. Analizuojant diskursą svarbu ne atskirti, kurie teiginiai apie atskiras Lietuvos politikos sritis yra teisingi, o kurie melagingi, tačiau tirti, kas iš tiesų buvo parašyta, atskleidžiant tam tikrus šablonus, kuriais remiantis atskiros diskursyvos reprezentacijos jungiamos į vieną – Lietuvos kaip „nepavykusios valstybės“ – diskursą.

Remiantis šiomis teorinėmis koncepcijomis ir tyrimo tikslu galima soformuluoti tyrimo uždavinius:

- 1) Išgryninti šabloną, kuriuo remiantis kuriamas Lietuvos kaip „nepavykusios valstybės“ diskursas;
- 2) Nustatyti šį diskursą jungiantį centrinį signifikantą;
- 3) Atskleisti pagrindines šio diskurso sudedamąsias dalis – kokios probleminės sritys yra apjungiamos;
- 4) Pademonstruoti, kaip atsiranda svyruojantys signifikantai, tai yra, kaip sukeliamos abejonės dėl tam tikrų diskurso prasmų;

- 5) Atskleisti galimas kontekstines sąsajas – koku būdu Lietuvos kaip „nepavykusios valstybės“ diskursas jungiamas į globalų (ideologinį) diskursą.

Reikėtų pabrėžti, kad į šį tyrimą reikia žiūrėti kaip į pilotinį, kurio tikslas – nustatyti bendrus veikimo modelius, o ne išsamiai aprašyti visas nagrinėjamo diskurso išraiškas.

TYRIMO METODIKA

Tyrimo apimtis ir atvejų parinkimo strategija:

1. Straipsniai tyrimui portale delfi.lt buvo atrenkami nuo 2019 m. birželio 17 d. iki 2019 m. rugpjūčio 7 dienos.
2. Tyrimo metu buvo stengiamasi atrinkti 1-3 tų savaitę populiariausius straipsnius. Populiarumo indikatoriumi buvo laikomas komentary skaičius – tam, kad būtų atrinkti, straipsniai turėjo susilaukti bent 350 komentary per parą nuo pasirodymo. Papildomas faktorius buvo su įvykiu susijęs ažiotažas visuomenėje. Taip į tyrimo lauką iš viso pateko 18 straipsnių.
3. Straipsniai nebuvo parenkami specialiai pagal temas, tačiau buvo taikomi kai kurie temų ar straipsnių pobūdžio apribojimai:
 - a. Straipsnio tema turėjo būti susijusi su Lietuvoje vykusiais įvykiais . Straipsniai, susiję su užsienio įvykiais, ar lietuvių politikų reakcijos į juos, nebuvo įtraukti. Pavyzdžiui, straipsnis apie NATO pratybas Lietuvoje pateko į tyrimo lauką, o apie Lukašenkos reakciją į jas – ne. Toks apribojimas įtrauktas ne dėl to, kad šių atvejų nebūtų įmanoma susieti su Lietuvos kaip „nepavykusios valstybės“ diskursu, bet siekiant kiek įmanoma labiau susikoncentruoti į Lietuvos realijas.
 - b. Taip pat nebuvo įtraukiami straipsniai – autorinės nuomonės, kuriuose žurnalistai, ekspertai ar politikai atskirai nuo įvykio pateikia nuomonę konkrečia tema. Nagrinėtuose straipsniuose galėjo būti ir buvo pateikiamos ekspertų ar politikų pastabos, bet pagrindinė žinia turėjo būti būtent kokio nors įvykio aprašymas.
 - c. Nepaisant populiarumo nebuvo įtraukiamos ir bulvarinės naujienos.

Straipsnių sąrašas:

Pavadinimas	Data	Komentarų skaičius
Lietuvos oro uostai jau braška per siūles: ar tikrai mums reikia naujo už milijardą eurų	2019.06.17	396
Lietuvos pakrantėje – įspūdingos sąjungininkų desantinės operacijos: tai nėra tik eilinės pratybos	2019.06.19	1141
Rasti partizano Antano Kraujelio-Siaubūno palaikai	2019.06.19	710
Gražulis išsaugojo teisinę neliečiamybę	2019.06.25	498
Masiulis paskelbė skandalingus tyrimo rezultatus: daugiau nei pusė kelių Lietuvoje – nekokybiški	2019.07.04	434
Pranckietis nesitraukia iš posto: Karbauskis tiesiog bijo	2019.07.04	629
Keturios partijos sudarė valdančiąją koaliciją	2019.07.05	472
Perėjus Širinskienei, „tvarkiečiai“ atkūrė frakciją Seime ir pakeitė pavadinimą	2019.07.09	594
Sužinoję apie sužalotą dukrą tėvai nutarė netylėti: už uždarytą mokyklos durų slepiamos baisios problemos	2019.07.15	766
Seimo Pirmininko pavaduotoja kreipėsi į ministrus: siūlo šalies teritoriją purkšti nuo erkių	2019.07.16	378
Žaidimo kūrėjai feisbuke platino sveiku protu nesuvokiamą reklamą: kvietė šaudyti į tabore gyvenančius romus	2019.07.22	662
Skvernelis: NT ir automobilių mokesčiai bus įvesti nuo sausio 1 d.	2019.07.23	910
Daug diskusijų sukėlusio klausimo atomazga: ant Mokslų akademijos nebeliko Generolo Vėtros atminimo lentos	2019.07.27	774
Šnipinėjimu įtariamo Paleckio artimieji: jo sveikata suprastėjo, vis dar ribojama susitikimų galimybė	2019.07.29	679
Venckienės sūnus griebėsi paskutinio šiaudo ir įspėja Lietuvą: visas pasaulis stebi	2019.07.29	1759
Zuokienė rado lobyną: iš skylančios šeimos namų išvežama daugybė galimai vertingų meno kūrinių	2019.07.31	650
Dėl grasinimų Lietuvos žydų bendruomenė uždaro Vilniaus sinagogą ir savo būstinę	2019.08.06	1196
Noreikos ir Škirpos gynėjai Vilniuje susirinko į mitingą: žada grąžinti atminimo lentą	2019.08.07	606

Komentarų ir straipsnių atranka:

4. Tyrimas buvo atliekamas naudojant Atlas.ti 8 programinę įrangą, kurios pagalba komentarai buvo grupuojami į atitinkamas kategorijas.
5. Tiek pačių straipsnių teminės grupės, tiek komentarų kategorijos nebuvo sugalvotos iš anksto, o susiformavo tyrimo eigoje.
6. Nagrinėjant komentarus pirmiausiai buvo žymimi atvejai, patenkantys į Lietuvos kaip „nepavykusios valstybės“ temą. Kadangi tyrimas yra kokybinis, o ne kiekybinis, tyrimo tikslas buvo atskleisti tam tikrą diskurso šabloną, o ne suskaičiuoti, kiek kartų kokie pranešimai buvo pakartoti, atsirenkant komentarus buvo atsižvelgiama į jų originalumą, o ne dažnumą.
7. Nebuvo bandoma komentarų įvertinti normatyviškai – nuspręsti ar jie logiški, ar „į straipsnio temą“, koks jų ideologinis krūvis ir t.t.
- 8.
9. Jau atrinkti komentarai buvo peržiūrimi iš naujo siekiant sugrupuoti juos į tam tikras kategorijas, pagal tai, kokią žinią – pagrindinę, kontekstinę ar pan. – jie perduoda.
10. Straipsniai į temines sritis (tuo pačiu ir tyrimo poskyrius) buvo sugrupuoti tiek atsižvelgiant į turinį, tiek į pačiuose komentaruose skleidžiamų prasmų specifiką.
11. Tyrimo eigoje susiformavo tam tikras modelis, susidedantis iš keturių kategorijų (pagrindinė žinia, svyruojantis signifikantas, vietinis kontekstas ir globalus kontekstas), kuris buvo pritaikytas atskiroms probleminėms sritims (pvz., vidaus politika ar teisėsauga) tam, kad vėliau iš jų sudėlioti bendrą Lietuvos kaip „nepavykusios valstybės“ diskurso mozaiką.

TYRIMAS

Trumpi straipsnių aprašymai:

1. Lietuvos oro uostai jau braška per siūles: ar tikrai mums reikia naujo už milijardą eurų <https://www.delfi.lt/verslas/verslas/lietuvos-oro-uostai-jau-braska-per-siules-ar-tikrai-mums-reikia-naujo-uz-milijarda-euru.d?id=8148519>.

Straipsnis apie planus įrengti naują oro uostą tarp Vilniaus ir Kauno, kuris kainuotų apie milijardą eurų. Interviu su VĮ „Lietuvos oro uostai“ generaliniu direktoriumi Mariumi Gelžiniu apie poreikį naujam oro uostui ir jo potencialias galimybes.

2. Lietuvos pakrantėje – įspūdingos sąjungininkų desantinės operacijos: tai nėra tik eilinės pratybos <https://www.delfi.lt/news/daily/medijos-karas-propaganda/lietuvos-pakranteje-ispudingos-sajungininku-desantines-operacijos-tai-nera-tik-eilines-pratybos.d?id=81464817>.

Straipsnis apie NATO pratybas Lietuvoje, kurios „nepaliks potencialiems priešininkams jokių abejonių dėl mūsų kolektyvinio ryžto gintis“. Taip pat kalbama, kad Nemirsetoje naktį išsilaipins Didžiosios Britanijos komandosai. Taip mažinama Lietuvos tiesioginė priklausomybė nuo NATO reakcijos, nes britai gali „veikti išvien su NATO, prisidėti prie NATO kovinės grupės, bet gali veikti ir prieš tai, kai NATO pasiekia sutarimą dėl veiksmų“.

3. Rasti partizano Antano Kraujelio-Siaubūno palaikai <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/rasti-partizano-antano-kraujelio-siaubuno-palaikai.d?id=81506845>.

Straipsnis apie tai, kaip Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro organizuojamuose, Vilniaus universiteto archeologo Gintauto Vėliaus vykdomuose tyrimuose Vilniaus Našlaičių kapinėse aptikti 5 asmenų palaikai su šautiniais sužalojimais. Genetiniai tyrimai patvirtino vieno iš jų tapatybę –

tai paskutinio su ginklu rankose žuvusio partizano Antano Kraujelio-Siaubūno palaikai.

4. Gražulis išsaugojo teisinę neliečiamybę <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/grazulis-issaugojo-teisine-nelieciamybe.d?id=81544977>.

Straipsnis apie tai, kad Seimas nepatenkino generalinio prokuroro Evaldo Pašilio prašymo panaikinti Petro Gražulio neliečiamybę. Kalbėdamas iš tribūnos P. Gražulis teigė esąs įsitikinęs, kad jam yra iškelta politinė byla, o seimo narys iš „valstiečių“ frakcijos Vytautas Bakas ragino parlamentarų balsuoti už teisinės neliečiamybės panaikinimą.

5. Masiulis paskelbė skandalingus tyrimo rezultatus: daugiau nei pusė kelių Lietuvoje – nekokybiški <https://www.delfi.lt/verslas/transportas/masiulis-paskelbe-skandalingus-tyrimo-rezultatus-daugiau-nei-puse-keliu-lietuvoje-nekokybiski.d?id=81634733>.

Susisiekimo ministras Rokas Masiulis ketvirtadienį pristatydamas preliminarinius tyrimo rezultatus pranešė, kad daugiau nei pusė ištirtų rajoninių kelių su asfalto dangą yra nekokybiški. Ministras taip pat pristatė Lietuvos automobilių kelių direkcijos įsigytą mobilią kelių būklės tyrimų laboratoriją, kuri ir atliko tyrimą.

6. Pranckietis nesitraukia iš posto: Karbauskis tiesiog bijo <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/pranckietis-nesitraukia-is-posto-karbauskis-tiesiog-bijo.d?id=81633867>.

Straipsnis apie tai, kaip Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis nusprendė nesitraukti iš Seimo pirmininko pareigų net ir po R. Karbauskio nurodymo.

7. Keturios partijos sudarė valdančiąją koaliciją <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/keturios-partijos-sudare-valdanciaja-koalicija.d?id=81646467>.

Straipsnis apie tai, kaip seime valstiečių-žaliųjų, Tvarkos ir teisingumo, socialdarbiečių ir Lietuvos lenkų rinkimų akcijos partijų pirmininkai parašais

patvirtino valdančiosios koalicijos sutartį, o premjeras Saulius Skvernelis pasirašė sutarties priedą dėl Vyriausybės formavimo.

8. Perėjus Širinskienei, „tvarkiečiai“ atkūrė frakciją Seime ir pakeitė pavadinimą <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/perejus-sirinskienei-tvarkieciai-atkure-frakcija-seime-ir-pakeite-pavadinima.d?id=81670357>.

Straipsnis apie tai, kaip Agnei Širinskienei perėjus iš Lietuvos valstiečių žaliųjų sąjungos frakcijos pas Seimo „tvarkiečius“ atsikūrė ir pavadinimą pakeitė šios partijos frakcija. Nei ji pati, nei „valstiečių“ lyderis Ramūnas Karbauskis neslepia, kad sprendimas yra tik formalumas, ji toliau liks sėdėti ten, kur sėdi – prie Seimo „valstiečių“, jai liks Teisės ir teisėtvarkos komiteto vadovės postas.

9. Sužinoję apie sužalotą dukrą tėvai nutarė netylėti: už uždarytų mokyklos durų slepiamos baisios problemos <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/suzinoje-apie-suzalota-dukra-tevai-nutare-netyleti-uz-uzdaru-mokyklos-duru-slepiamos-baisios-problemos.d?id=81627973>.

Straipsnis apie tai, kaip į Vilniaus Basanavičiaus progimnaziją savo du vaikus leidžianti mama teigė, jog per mokinių muštynes buvo sužaloti abu jos vaikai, tarp mokinių klesti patyčios, o jos dukra yra sulaukusi baisių grasinimų mirtimi, tačiau mokykla šias problemas nuo mokyklos bendruomenės ir visuomenės esą bando nusiūpti.

10. Seimo Pirmininko pavaduotoja kreipėsi į ministrus: siūlo šalies teritoriją purkšti nuo erkių <https://www.delfi.lt/sveikata/sveikatos-naujienos/seimo-pirmininko-pavaduotoja-kreipesi-i-ministrus-siulo-salies-teritorija-purksti-nuo-erkiu.d?id=81738997>.

Straipsnis apie siekius sumažinti erkių populiaciją ir ligų platinimą.

11. Žaidimo kūrėjai feisbuke platino sveiku protu nesuvokiamą reklamą: kvietė šaudyti į tabore gyvenančius romus <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/zaidimo-kurejai-feisbuke-platino-sveiku-protu-nesuvokiama-reklama-kviete-saudyti-i-tabore->

[gyvenancius-romus.d?id=81788831](#).

Straipsnis apie tai, kaip socialiniame tinkle „Facebook“ žaidimą gangsteriai.lt kviečiantys žaisti kūrėjai paleido reklamą, kurioje naudojamos Vilniaus taboro nuotraukos kartu su ten gyvenančiais romais. Žaidimo reklamoje į tabore gyvenančius asmenis – moteris, vaikus ir vyrus – nutaikytas šaunamasis ginklas, o socialinių tinklų vartotojai kviečiami „žaisti čigonų tabore“.

12. Skvernelis: NT ir automobilių mokesčiai bus įvesti nuo sausio 1 d. Skaitykite daugiau: <https://www.delfi.lt/verslas/transportas/skvernelis-nt-ir-automobiliu-mokesciai-bus-ivesti-nuo-sausio-1-d.d?id=81796327>.

Straipsnis apie Sauliaus Skvernelio planus jau nuo kitų metų pradžios įvesti taršių automobilių mokestį ir keisti nekilnojamojo turto mokestį.

13. Daug diskusijų sukėlusio klausimo atomazga: ant Mokslų akademijos nebeliko Generolo Vėtros atminimo lentos <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/daug-diskusiju-sukelusio-klausimo-atomazga-ant-mokslu-akademijos-nebeliko-generolo-vetros-atminimo-lentos.d?id=81838257>.

Straipsnis apie tai, kaip Vilniaus mero Remigijaus Šimašiaus įsakymu Vilniuje nuo Mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos pastato sienos šeštadienio rytą nuimta daug diskusijų sukėlusio karininko Jono Noreikos-Generolo Vėtros atminimo lenta.

14. Šnipinėjimu įtariamo Paleckio artimieji: jo sveikata suprastėjo, vis dar ribojama susitikimų galimybė <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/snipinejimu-itariamo-paleckio-artimieji-jo-sveikata-suprastejo-vis-dar-ribojama-susitikimu-galimybe.d?id=81844635>.

Straipsnis apie tai, kaip, pasak jo tėvo Justo Vinco Paleckio ir advokato, šnipinėjimu įtariamo Algirdo Paleckio sveikata suprastėjo jį perkėlus iš uždaryto Lukiškių kalėjimo į Vilniaus pataisos namus.

15. Venckienės sūnus griebėsi paskutinio šiaudo ir įspėja Lietuvą: visas pasaulis stebi. Skaitykite daugiau:

<https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/venckienes-sunus-griebesi-paskutinio-siaudo-ir-ispeja-lietuva-visas-pasaulis-stebi.d?id=81851113>.

Straipsnis apie tai, kaip JAV teismui atmetus buvusios teisėjos Neringos Venckienės skundą, jos sūnus Karolis Venckus griebėsi paskutinio šiaudo – siekia kuo labiau išplatinti žinių apie savo mamos istoriją, nes ekstradicija, kaip jis pats teigia, gali įvykti bet kurią dieną.

16. Zuokienė rado lobyną: iš skylančios šeimos namų išvežama daugybė galimai vertingų meno kūrinių
<https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/zuokiene-rado-lobyna-is-skylancios-seimos-namu-isvezama-daugybe-galimai-vertingu-meno-kuriniu.d?id=81869551>.

Straipsnis apie tai, kaip su buvusiu Vilniaus meru Artūru Zuoku besiskirianti Agnė Zuokienė šeimos namuose aptiko daugybę galimai Jono Meko kūrinių, apie kuriuos, kaip ji teigia, nieko nežinojo.

17. Dėl grasinimų Lietuvos žydų bendruomenė uždaro Vilniaus sinagogą ir savo būstinę
<https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/del-grasinimu-lietuvos-zydu-bendruomene-uzdaro-vilniaus-sinagoga-ir-savo-bustine.d?id=81923427>.

Straipsnis apie tai, kaip Lietuvos žydų bendruomenė antradienį pranešė dėl grasinimų neribotam laikui uždaranti Vilniaus sinagogą ir savo būstinę.

18. Noreikos ir Škirpos gynėjai Vilniuje susirinko į mitingą: žada grąžinti atminimo lentą
<https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/noreikos-ir-skirpos-gynejai-vilniuje-susirinko-i-mitinga-zada-grazinti-atminimo-lenta.d?id=81935389>.

Straipsnis skirtas prie Karaliaus Mindaugo paminklo Vilniuje vykusiam mitingui „Apginkime Lietuvos Didvyrius!“ raginant savivaldybę grąžinti Jono Noreikos ir Kazio Škirpos atminimo ženklus, kurie nukelti liepos pabaigoje.

Probleminės sritys

Nors tyrimui straipsniai ir nebuvo atrinkinėjami pagal tematiką, juos galima suskirstyti į tam tikras problemines sritis. Kaip jau buvo minėta, šis paskirstymas nebuvo sumodeliuotas iš anksto (o tai būtų sudėtinga nežinant, kokie straipsniai pateks į tyrimo lauką,) ir yra paremtas ne vien straipsnio faktiniu turiniu, bet ir komentaruose iššaukiamomis reakcijomis į jį. Ttai yra tam tikras mišrus kategorizavimas tiek atsižvelgiant į straipsnių temas, tiek į komentaruose tvirtinamą diskursą. Taip buvo išskirtos šešios probleminės sritys arba diskurso taškai, kuriuose bandomas įtvirtinti Lietuvos kaip nepavykusios valstybės diskursas:

1) Istorinės atminties sritis

Tyrimo metu didžiulio visuomenės susidomėjimo sulaukė partizanų (ar partizanų įamžinimo) tema. Čia visų pirma kalbama apie Gen. Vėtros atminimo lentos nukabinimo epopėją (straipsniai Nr. 13 ir 18) ir su tuo susijusius grasinimus Lietuvos žydų bendruomenei (Nr. 17). Partizano Antano Kraujelio-Siaubūno palaikų atradimo istorija (Nr. 3) tiesiogiai su šia istorija nesusijusi, tačiau tematiškai tinka į kontekstą. Reiktų pabrėžti, kad diskurso taškas, liečiantis Lietuvos istorijos vertinimą, toli gražu nebūtinai turi būti susijęs su partizanais, į šią sritį galėtų papulti ir įvairių paminklų griovimo/palikimo diskusijos, debatai dėl LDK „lietuviškumo“, ir tarpukario Lietuvos politika, tačiau taip jau sutapo, kad tyrimo metu didžiausią ažiotažą kėlė būtent „partizaninės“ temos.

2) Partinės politikos sritis

Į partinės politikos sritį pateko visi straipsniai, susiję su Lietuvos politines partijas ar politinius veikėjus liečiančiomis temomis. Tai ir kovų dėl naujos koalicijos Lietuvos seime peripetijos (Nr. 6, 7 ir 8), ir atskirus Lietuvos politikus – P. Gražulį (Nr. 4) ir A. Zuoką (Nr. 16) – liečiantys įvykiai, patekę į tyrimo lauką.

3) Politinio „persekiojimo“ sritis

Iš dalies atsitiktinai patekusi į tyrimo lauką, bet dėl to ne mažiau įdomi, politinio „persekiojimo“ teminė mini grupė, susidedanti iš A. Paleckio kalinimo dėl šnipinėjimo (Nr. 14) ir N. Venckienės (Nr 15) ekstradicijos. Reikėtų pabrėžti, kad šio tyrimo ribose atsiribojama nuo bet kokio normatyvinio šių politinių įvykių vertinimo, o pats „persekiojimo“ (su kabutėmis ar be) tematinės grupės pavadinimas susijęs tirtuose komentaruose dominuojančiu šio reiškinio įvardijimu.

4) Socialinių problemų sritis

Socialinės problemos čia traktuojamos plačiaja prasme: tai ir smurto mokyklose problematika (Nr. 9), ir erkinė „epidemija“ (Nr. 10), ir skandalas, susijęs su raginimais žudyti romus (Nr. 11). Paskutinioji tema straipsnio turinio atžvilgiu labiau sietina su kriminalais, tačiau komentaruose buvo išimtinai siejama su Vilniaus taboru ir narkomanija.

5) Lietuvos ūkio probleminė sritis

Į šių kategorijų pateko du straipsniai: svarstymai dėl naujo oro uosto (Nr. 1) ir Lietuvos kelių būklės vertinimas (Nr. 5). Ši sritis nuo socialinių problemų atskirta ne tiek dėl pačių straipsnių turinio, kiek dėl reakcijų komentaruose specifikos, kuri bus aptarta pačiame nagrinėjime.

6) Lietuvos karinės politikos sritis

Į šių kategorijų pateko tik vienas straipsnis apie NATO pratybas Lietuvoje (Nr. 2).

Įvardijus pagrindines temas, reikėtų pažymėti, kad straipsnių gausa vienoje ar kitoje temoje neatspindi šios temos svarbos bendrame Lietuvos kaip „nepavykusios valstybės“ diskurso formavimosi kontekste. Paprasčiausiai tyrinėjamame periode būtent šios temos dažniausiai patekdavo į visuomenės dėmesio centrą. Dėl tos pačios priežasties neteigiama, kad šis probleminių sričių sąrašas yra baigtinis. Jį lengvai galėtų papildyti kultūrinės, kriminalinės ar netgi sporto temos, tačiau, kadangi tyrimo tikslas yra labiau nubrėžti gaires, negu išsemti visas „kontraversišku“ diskurso taškų analizės galimybes, toks kategorizavimas turėtų būti pakankamas.

Reikia pabrėžti, kad diskurso taškų reikšmės, dėl kurių kovojama komentaruose, nebūtinai sutampa su pačių straipsnių temomis. Jos ne tik persidengia pvz., straipsnio apie Lietuvos partizanus komentaruose galimi ginčai dėl Lietuvos ekonominės padėties ir pan., tačiau galimos ir specifiškesnės, bendresnės arba išvis minėtose probleminėse srityse nepaminėtos variacijos. Detaliau šie diskurso struktūriniai ypatumai bus atskleisti pačiame tyrime.

1. Istorinės atminties diskursas (Nr. 3, 13, 17, 18)

- a) Akivaizdu, kad šioje potemėje kovojama dėl diskurso taško, apsprendžiančio Lietuvos partizanų vaidmenį, vertinimo. Nuosekliausia ir nuolat teigiama žinia čia yra partizanų įvardijimas banditais arba nacistais:

„Banditus daro partizanis“; „Ir bruka tą nuomonę Lietuvai per prievartą. Bet žmonės žino kas jie buvo iš tikrųjų. Civilių žmonių prijaučiančių Tarybų valdžiai žudikai.“ (3)²

„miskiniai istorijos atmatos susitepe nekaltu kaimo žmonių krauju, isviso reikia istrinti is istorijos“ (13)

„Viena aisku partizanai buvo tikrai ne geruciai ir kita kad lietuvoj lanzberginiai f a s h i s t u o j a“ (17)

„Sveiko proto žmogus i saltus miskus pasibaigus karui, nebegtu! Bego tik koloborantai nacių, zulikais ivairaus plauko, nes zinojo, kad nauji okupantai is Rusijos uzmaus kilpa!“ (18)

Iš „banditizmo“ diskurso iš dalies iškrenta straipsnio apie sinagogos uždarymą komentarai. Reikia pabrėžti, kad šis straipsnis yra pilnas antisemitinių komentarų, kurie nepatenka į šio tyrimo lauką, tačiau nenuostabu, kad šiam

² Komentarų kalba netaisyta. Prie komentaro nurodomas straipsnio numeris.

straipsniui būdingi ne tiek partizanus, kiek bendrai lietuvius nacizmu kaltinantys teiginiai:

„O LT nuo karo niekas nepasikeite, per kara isz..de dauguma zydu, o dabar dar ir grasina“ (17)

Iš dalies keičiasi kaltinimų pobūdis – jeigu ties Antano Kraujelio-Siaubūno tema pabrėžiama, kad Lietuvos partizanai žudė civilius

(„Kodėl tie tautos didvyriai šaudė kaimynus, moteris ir vaikus, plėšė ir reikalavo iš visų ir maisto, ir drabužių????????Kas surašys visų jų išžudytųjų pavardes????“ (3)),

tai ties Generolo Noreikos, kad šaudė žydus:

(„partizanai nuzudet 200 000tukst zydu, paziurekit i zemelapius, kapus, banditai prakeikti!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!“ (18)).

Tuo pačiu pabrėžiama, kad Lietuvos partizanai nepasiekė jokių karinių laimėjimų ir realiai nesipriešino pačiai Sovietų armijai:

„o kiek sustabdė vagonų vežančių mūsų tautiečius į sibirą? o gi nei vieno nes sėdėjo apsiši.kęs iš baimės krūmuose“ (3)

“Lietuva laisva isvis ne del partizanu. jie ten tuose miskuose nieko nepakeite, beje ta suprante partizanai isnyko. Lietuva laisva tapo tik po Gorbaciovo malones, uz ka jis gavo Nobelio taikos premija. O sitie miskiniai bego i miska, nes zinojo, kad uz kolaboracijas su naciais ar kitus itartinus veiksmus gaus galas“ (18)

Todėl jų elgesį reiktų ne aukštinti, o smerkti, nes netgi:

„dabar bomzai irgi prie vilmiaus bunkeriose gyvena,bet maista jesko konteineriose o ne plesia ir zudo zmones“ (3)

Pirmąją žinutę galima išgryninti tokiu teiginiu: **Lietuvos partizanai buvo žydšaudžiai, todėl nuo teismų pabėgo į miškus, kur ir toliau žudė ir plėšė paprastus Lietuvos žmones bei niekaip nesipriešino sovietams, todėl jų elgesys yra smerktinas.**

- b) Antroji paraleliai formuojama žinia istorinės atminties kontekste yra ta, kad oficiali Lietuvos istorijos versija yra dirbtinai konstruojama arba „perrašoma“ dabartinės valdžios:

„Palaikų radimas įgavo pagreitį kartu su istorijos ""išvalymu"" (3)

„Tikėkimės, kad ir retorika pokario miškinių garbinimo klausimu greitai keisis - vis tik pripažinkime, kad visuomenėje apie juos vyrauja kitoks požiūris, negu mums primetamas šiandieninės valdžios“ (13)

Todėl Lietuva veikia lygiai tais pačiais metodais kaip ir sovietai:

„istorijos perkūrinėjimas aršiau už brežnevo laikus. Blizgina purvus“ (3)

„Vieni 50 metu istorija kure, dabar atejo kiti, jau 30 metu perrasineja“ (3)

Tuo pačiu pabrėžiama, kad yra gyvų liudytojų, žinančių „tikrąją“ istoriją.

Kai kada bandoma rodyti tam tikrą neutralumą (kalti ir tie, ir tie):

“Mama pasakodavo, kad seneliai bijodavo ir vieny, ir kity“ (3)

„Nesakau kad visi, bet kiek pasiklausau, tai tie vadinami miškiniai siautėjo, apiplėšinėjo, prievartavo kaimo žmones.“ (3)

Tačiau dažniausiai tiesa yra akivaizdi ir ją galima paliudyti:

„mano tetą IŠPRIEVARTAVO snarglius partizanas ane iš to pačio kaimo, kai mano giminė“ (3)

„Gerai, kad dar yra gyvų liudininkų prisimenančių tokių ""partizanų"" darbelius, deja jie tučtuojau užčiaupiami ir sėdi tylūs...“ (3)

Taip galime apibrėžti dar vieną formuojamą prielaidą: **Lietuva lygiai taip pat kaip Sovietų Sąjunga klastoja istoriją, tačiau dar gyvi liudininkai žino visą tiesą apie banditus.**

c) Trečioji istorinės atminties probleminėje srityje formuojama žinia susijusi su klausimais: kas už tai atsakingas? Ir kodėl tai daroma? Į pirmąjį klausimą atsakymas formuojamas gana aiškiai - tai yra „lansbergistai/konservatoriai“:

„tai konservatoriai, vieni konservatorių nasitai, kurie banditai nacistuojantys“ (18)

„Nu vot zydu bendruo.ene ir sako kad s u f a s h i s teje lanzberginiai n a c i z m a propoguoja“ (17)

„Lansbergis juk irgi beveik to bandito bendraamzis. Prasisuko ir jis ir jo brolis, grizes is Australijos, ir jokio vargo jie nemate, joks kraujelis ju kaip kolaborahtu nenusove. Ir po sia diena sargyba ji saugo ir zmoniu pinigų eda. Po sia diena nesioja rusu laikais suteikta profesoriaus varda. Zmones

mete pasus ir karinius bilietus, o tas net to nesugebejo atsisakyti!" (3)

Naudinga tai konservatoriams visų pirma dėl to, kad jie nori sukiršinti tautą:

"Taip jau būna, kai vienai partijai naudinga istorijos interpretacija su realybe nesutampa. Juk čia jų ideologiniai pamatai, visus ""savus"", jais sutinkančius aukštinti ir vadinti tėvyniais didvyriais, o visus kitus - vatnikais." (3)

„tai landsberginiai be priesu paieskos ir provokacijų nerimsta" (17)

Taip pat dėl to, kad jie yra rusofobai:

„ beretes nuo rusofobijos parsimete i antisemitizma"" (17)

*„Bet kur per žiūroną užžlibinę rusų, lietuvi
isteriškai klykia, kad puola, kad muša.*

Tokie jau tie mūsų beretės nupušę

Pardavę ozynui ir kūną, ir dūšią." (17)

„Dabar aišku kaip atrodo Saldžiūno elfai."(17)

Ir nori nukreipti dėmesį nuo realių problemų:

„Ar čia globalinio atsilimo pasekmės, ar čia tautiečiai vietoj geresnio gyvenimo matinami legendomis apie ""didvyrius"" is praeities..." (3)

Trečiąją žinių galima suformuluoti taip: **konservatorių vykdomas istorijos klastojimas yra didesnio rusofobinio plano dalis, kuriuo siekiama sukiršinti tautą, taip nukreipiant jos dėmesį nuo svarbesnių dalykų.**

- d) Ketvirtąją temą galima apibrėžti kaip formuojamas įvairių kryptių simbolines/kontekstines sąsajas. Jas galima apibendrinti kaip iš ES (vakarų) skleidžiamą „sorošistinį, liberastinį, gėjų ir t.t." moralinį blogį, atsakingą už tam tikrą dažnai paslėptą sąmokslą prieš normalius žmones. Čia kartais kliūva ir partizanams:

"sugavo kaip bobą su suknele - va čia tai didvyris. Nei boba nei vyras.o suknelė jos surasta? Tai pagrindinis ""partizanų"" rūbas, ne partizanai o kažkoks gėjų klubas" (3)

"Kas ten dabar atsitiko? Įtariu koks liberastas, rėkimu reikalaujantis ""minčių laisvės ir demokratijos visame kame"" supyko, kad žydai turi savo nuomonę ir nemąsto kaip dėžutininkai, oi kaip liberastos?" (17)

Tačiau dažniausiai šis sąmokslas priskiriamas būtent žydams ar jiems

„tarnaujančiam“ Vilniaus merui R. Šimašui:

„Šis laisvosios rinkos instituto išperėtas veikėjas Šimašius labai susireikšmino. Galvoja, kad Vilnius - tai jo švarko vidinė kišenė. Ką dar iškrėsi, tolerancijos trubadūre? Gal suteiksi Vilniaus garbės pilietės titulą narsiai sovietų pagrindžio kovotojai Faniai Jocheles -Brančovskajai?“ (13)

„Lyberastinės atliekos pataikauja“; „rusų ir žydų nacistams“ (13)

„Žydai ir žydri“; „Juos vienija tai kad juos puola, jei tų puolančių nėra, jie sėkmingai susiranda, išsigalvoja, nes tik taip jie sugeba išsilaikyti jei ir ne pastoviai dėmesio centre, tai bent retkarčiais.“ (17)

Šis „sąmokslas prieš tautiškumą“ susijęs su platesniu ES ar pasauliniu sąmokslu:

„O toliau : turbūt bus numti visi ženklai kurie puoseleja ar paliko tautiskumą, statomi paminklai ir atminimo lentos Sorosui, Makronui. Merkelai atminti, gatves ir skverai pervadinami geju judejimo dalyviu vardais ir pan.“ (13)

„Ta pati daro ir su Europa - paziurekite kas darosi Prancuzijoje, Vokietijoje, Svedijoje ir kt vakaru salyse kasdieniai zudymai, prievartavimai, teroras. O Kuklianski, Vinakuras, Zingeris (kuris beje Seime Migracijos pakta prastume) ir kt veikejai, yra vietiniai zydijos agentai Lietuvoje, kaip kirvarpos, metodiskai, pastoviai grauždami Lietuvos istorija, kultura, identiteta ir laisve.“ (17)

Abidvi šios kryptys - pasaulinis/ES sąmokslas prieš tautiškumą ir vakarų „sugedusios“ vertybės prieš Sovietų Sąjungos normalumą - nors ir yra prieštaringos, tačiau susijungia į vientisą „liberalizmo“ blogio, kenkiančio Lietuvai, kontekstą.

Išskyrus keturias pagrindines šio diskurso temas, galima schematiškai atvaizduoti šią bendrą, Lietuvos kaip nepavykusios valstybės diskurso, mozaikos detalę:

Signifikanto tvirtinimas	svyravimo	Pradedant teiginiais apie galimą įvairiapusį partizanų vertinimą, baigiant teiginiais apie atvirai klastojamą istoriją (kaip ir Sovietų Sąjungoje)
--------------------------	-----------	--

Naujos signifikanto prasmės įtvirtinimas	Partizanai buvo žydšaudžiai, todėl nuo teismų pabėgo į miškus, kur ir toliau žudė ir plėšė paprastus Lietuvos žmones bei niekaip nesipriešino sovietams, todėl jų elgesys yra smerktinas. Tai reiškia, kad Lietuvai nėra kuo didžiuotis savo pasipriešinimo istorija, ji grįsta teroru ir melu, o normalūs žmonės Sovietų Sąjungoje gyveno pakankamai gerai.
Vietinės kontekstinės sąsajos apjungiančios (dešifruojančios) diskursą.	Partizanų garbinimas yra bendros konservatorių vykdomos rusofobinės politikos dalis, kurios tikslas – kiršinti tautą ir nukreipti dėmesį nuo tikrųjų problemų.
Globalios kontekstinės sąsajos	Visas šis liberalus „blogis“ importuojamas iš „supuvusių“ vakarų.

2. Partinės politikos diskursas (Nr. 4, 6, 7, 8, 16)

Partinės politikos diskurso taškas Lietuvos kaip nepavykusios valstybės kontekste suteikė mažiausiai duomenų. Komentarai buvo orientuoti beveik išimtinai į vidines Lietuvos politikos rietenas, kaltinant vieną ar kitą pusę įvairiomis nuodėmėmis. Žinoma, ir tokius komentarus galima būtų interpretuoti kaip tam tikro didesnio, pvz., pro ar anti rusiško diskurso dalį, tačiau taip būtų nutolta nuo pačios diskurso teorijos prielaidų, kad diskursas pats konstatuoja socialinę realybę, ir pasinerta į normatyvius psichologizmus, bandant atsakyti, ko žmonės iš tikrųjų siekia tai teigdami, ar ką jie iš tikrųjų turi galvoje. Nepaisant to, galima išskirti tam tikras su mūsų nagrinėjamu diskursu susijusias potemes:

- a) Pirmiausia tai – kaltų dėl „keliamo politinio chaoso ar susidorojimo“ įvardijimas. Šios vidinės politinės peripetijos pirmiausiai

naudingos:

„Neobolševikų liberosų koncerWatų redfašistų gauja?“ (8)

„Liguisti diktatoriai“, Lanzvieryniai“ (16)

Oponentai puolami dėl to, kad patys puolantieji yra korumpuoti:

„Kiek (KIEK!!!) ožių šeimynėlė jau PRISIVOGĖ iš LT? Ypač ""gražu"" atvira karalienės mordos korupcija ir Lietuvos pinigų siurbimas.“ (4)

„taip išeina, kad gražulis turi prisirinkęs daug kompromato apie įtakingus seimo vagis, ir tie dabar jį užtaria, bijodami, kad jų pačių niekas nepajudintų.“ (4)

„o nepasakysi apie Lanzbergiuka kuris neturi, kaip deklaruot 800 000euru vertes seb akciju, slapstos nuo teismu del zemių Vilniuje uz 1eur kuriu verte 2,5 milijono euru.. Jaunas milijonierius kas matematiskai neimanoma is seimuno algos, kad ir durininko.“ (7)

„Manau, visi sutiksit, jog bebrų-valstiečių- lenkų koalicija yra šimtąkart geriau už Čijauskaitės-Landsbergio-MG Baltik sąjungą“ (7)

„ IR DORĖLIAI IR NEDORĖLIAI VISI LABAI MYLI DOLERIUS“; „Aferistų valdžia“ (16)

Pirmąją žinutę galima apibendrinti - **politinius skandalus sukelia konservatoriai, nes nori paslėpti savo pačių korupciją.**

b) Antroji potėmė atskleidžia politinių skandalų „iniciatorių“ veidmainiškumą:

„Senelis irgi geras rusu laikais keliaudavo i užsieni kur panorejas, o taip gastroliuodavo tik kgbsnikai Tevynes Sąjunga konservatoriai moraliniai brudai.“ (7)

„užkabink georgijaus juostelę savo mylimai burokevičiūtei polikarpovnai ir kuprotam kėgėbistui“ (7)

Ją galima apibrėžti taip - **už politinį chaosą atsakingas elitas yra tas pats ir toks pats kaip Sovietų KGB laikais.**

c) Trečioji potėmė ir vėl susijusi su simboliškai iš vakarų ateinančia liberalia/LGBT „degradacija“. Visų pirma tai susiję su sąmokslu prieš Petrą

Gražulj:

„moraliskai tvirtas politikas kovojantis prieš tolerastussolidarizuojamės su juo“ (4)

“Saunu, kad seimas nenusileido iskrypepiams siknaklyniams sudoroti Petra!” (4)

Tačiau liečia ir kitas temas:

„Pas tvarkiecius tai nors moteris perėjo o libersosaikocervWai tik 3,14 dziugeli ir baką pasiima istvirkeliai vaivorikstiniai“ (8)

„Normalūs žmonės visai neliūdi. O ir jaunimas - ne visas yra nuliberastėjęs, todėl iš pragaro ožio tvartelio tikrai nebedvoks“ (7)

Tokiu būdu, kad ir ne taip aiškiai išreikštai, tačiau galima schematiškai išskirti ir Lietuvos vidinę politiką apibūdinančią bendro Lietuvos kaip nepavykusios valstybės diskurso dalį:

Signifikanto svyravimo tvirtinimas	Konservatoriai ir jiems prijaučiantys patys kažkada priklausė Sovietų elitui, todėl jų teiginiai yra veidmainiški
Naujos signifikanto prasmės įtvirtinimas	Už politinių rietenų slypi bandymai paslėpti pačių konservatorių, liberalų ir t.t. sukurtą korumpuotos Lietuvos problematiką
Vietinės kontekstinės sąsajos apjungiančios (dešifruojančios) diskursą	Oponentų juodinimas yra bendros konservatorių vykdomos rusofobinės politikos dalis, kurios tikslas kiršinti tautą ir nukreipti dėmesį nuo pačių konservatorių korupcijos
Globalios kontekstinės sąsajos	Tai yra didesnio „liberastinio“, gėjų sąmokslu, ateinančio iš Vakarų, dalis

3. Politinio persekiojimo (teisėsaugos) diskursas (Nr. 14, 15)

Šiuo atveju ši probleminė sritis sutapo su teisėsaugos „persekiojamais“ politikais, bet lengvai galima įsivaizduoti ir kitokio pobūdžio straipsnius, susijusius su Lietuvos teisėsauga.

- a) Pagrindinė žinia šioje temoje yra ta, kad Lietuvoje persekiojami politiniai kaliniai, todėl Lietuva nėra demokratiška:

"esam politines režimo provokaciją , tokiu budu parodoma visiems tiems kurie turj savo nuomonė,savo pozicija apie situacija (taip vadinama demokracija Lietuvoje) ,jeigu pradesit maištauti Jūsų visų vieta ten demokratinėse ""tiurmuose"" nes demokratai ne tolieroja ir neakceptuoja kitų nuomonių,pozicijų,visj turi dainuotj dainas vienodais akcentais ir tonais kaip režimas : kai gėra Lietuvoje,demokratiją aplink ir visur.,režimas ir jo aplinka lopstą,vergai dainuoja joms laisvės ""psalmus"" (14)

"KALČIAUSIA LIETUVOS KORUMPUOTA VALDŽIA. PROKURORAI NEJŽVELGIA NUSIKALTIMO KUR JIS AKIVAIZDUS, TEISĖJAI LAUKIA TEISMO UŽ KYŠININKAVIMĄ, PEDOFILAI SAUGOMI, O DRĄSIUS VSD NUŽUDYTAS. JO SESUO KALTA NET PAGAL 13 KALTINIMŲ. KUR TAI MATYTA. JOS TĖVAI MORALIAI IR FIZIŠKAI SUŽLUGDYTI. IR VIS TAI ""ŽYGDARBAI"" ŠALIES, KURI GIRIASI DEMOKRATIJA. TAI INKVIZICINĖ VALSTYBĖLĖ BE NORMALIŲ ĮSTATYMŲ IR VALDININKŲ - BANANINĖ RESPUBLIKA CENTRINĖS AMERIKOS ŠALIŲ LYGIO. (15)

Politikai yra persekiojami dėl to, kad atskleidžia „tikrą tiesą“. A. Paleckio atveju apie Sausio 13-osios įvykius:

„Ar cia Grybauskaites ir kitu KGB'istu darbas- susidorojimas su zmogum, kuris kazka apie Tulpes ir Lanzbergio chebra zino?“ (14)

„Bijomasi dėl sausio 13 d. įvykių ,kur per 30 metų niekaip nesugebama pateikti atsakymo - tiesos bijomasi“ (14)

N. Venckienės – apie pedofilus:

„Viska maciau, pedofilai valdo Lietuva, pedofilai, tai - landsbergio partija, teismas, verslininkai tam tikri, vsd.“ (15)

"lesti pedofilija, kaip liudnai pagarsejusio Epsteino, kuris milijardierius ir jo lolitos sala, kurioje lankesi klintonas 28 kartus, ten irgi lankesi Lietuvos elito pedofilijos atstovai is konservatoriu partijos" (15)

Apibendrinant - nedemokratinėje Lietuvoje korumpuota teisėsauga persekioja politinius kalinius, norinčius atskleisti tikrąją tiesą.

- b) Antroji žinia susijusi su bendra sistemos būklės diagnoze. Visų pirma, šie atvejai yra bendros korupcinės sistemos dalis:

„tiesos bijomasi, kaip bijomasi kalbėti apie J.Abramavičiaus, V.Pociūno ir kt. tikrųjų nužudymo priežasčių.“ (14)

„Kaip ir korumpuoti valdininkai leido Lietuvoje isteigti CZV kalejima ir kankindami isdure arabui aki“ (15)

Antra, teisingumas prieinamas tik išrinktiesiems:

„Visi jau esame ganėtinai įsitikinę apie Lietuvos teisinės sistemos visišką supuvimą - teisingumą gali rasti tik tuomet, kai turi pinigų, visi kiti pasmerkti totaliam išnaudojimui ir pažeminimui. (14)

„Valstybės institucijos jau seniai nebetarnauja žmonėms, čia saugomi tik turtingieji. Jei turi pinigų ir pažysti reikiamus žmones, Lietuvoje gali nuteist bet ką, net akmenį. Čia ir durnam aišku kas dedasi valstybėj.“ (15)

Apibendrinant - korumpuota Lietuvos teisinė sistema gina tik turtinguosius.

- c) Trečiojoje žinioje kalbama apie kontekstą. Čia ir vėl Lietuvos santvarka yra lygiai tokia pati kaip nacistinėje Vokietijoje ar Sovietų Sąjungoje - totalitarinė:

"Politinius kalinius laiko ir kankina tik TOTALITARINI RĖŽIMAI!!!" (14)

„Vidaus politika - TOTALITARINĖ, nacių cenzūros lygio, pseudopatriotinių menkystų diktatūra.“ (14)

„LIETUVOS draugas - oligarchinė, neonacistinė UKRAINA - ten ir ritasi LIETUVA. (14)

„TAI INKVIZICINĖ VALSTYBĖLĖ BE NORMALIŲ ĮSTATYMŲ IR VALDININKŲ - BANANINĖ RESPUBLIKA CENTRINĖS AMERIKOS ŠALIŲ LYGIO.“ (15)

Tačiau Lietuva (kartu su ES ir JAV) tuo kaltina Rusiją:

„Šito nemato nei Briuselis, nei Hagos teismas. Už tai jie labai gerai mato, kai susirinkę agrastai Maskvoje viešai terorizuoja gyventojus rodydami šiknas arba lezbiščės dergia ant altoriaus - va tada juos gina“ (14)

„Kai ju atsiranda Rusijoje, lietuviski JAV ir Briuselio subinlaiziai klykia iki apsivemimo. Tai kas sekantis-po Paleckio? Tas, kuris pasakys, kad myli TSRS ir Rusija? Na, tada as tai sakau!“ (14)

„Iš esmės Navalnas daug aktyvesnis veikejas pries valdanti elita blogojoje Rusijoje, nei Paleckis geroje Lietuvoje. Tik vat blogojoje Rusijoje ji kaskart neuzilgo paleidzia, o gerojoje Lietuvoje jau 10 menesių laiko be oficialiu kaltinimu pateikimo“ (14)

Taip Lietuva, kuri neturi savo užsienio politikos, skleidžia isteriją apie Rusiją:

„KASDIENINIS JAV POLITINĖS PROSTITUTĖS“,MELAS.“ (14)

„Beprotiškos karo mafijos išlaidos su „RUSAI PUOLA“ isterija. Vienintelė užsienio politika – būti JAV politine prostitute.“ (14)

Apibendrinant – Lietuva, pati būdama totalitarinė valstybė ir JAV kolonija, veidmainiškai tuo kaltina Rusiją.

Taip gauname trečiąją Lietuvos teisėsaugą apibūdinančią Lietuvos kaip „nepavykusios valstybės“ diskurso dalį:

Signifikanto svyravimo tvirtinimas	Realūs korupcinės teisėsaugos atvejai, palyginimai su Rusija
Naujos signifikanto prasmės įtvirtinimas	Lietuva yra nedemokratinė ir persekioja politinius kalinius, norinčius atskleisti tiesą apie režimą
Vietinės kontekstinės sąsajos apjungiančios (dešifruojančios) diskursą	Lietuvos teisėsauga bendrai yra korumpuota, o teisingumas prieinamas tik turtingiesiems (elitui)
Globalios kontekstinės sąsajos	Lietuva kaip JAV vasalė veidmainiškai kaltina Rusiją, nors pati (kaip ir JAV) nėra demokratinė

4. Socialinių problemų diskursas (Nr. 9, 10, 11)

Socialinėmis problemomis čia laikomos ne tik įprastinės į šią kategoriją patenkančios sritys: nusikalstamumas, bedarbiystė ir pan., bet ir platesnis įvairių visuomenės skaudulių spektras. Šiuo atveju čia pateko mažai kuo tarpusavyje susiję straipsniai: smurtas mokykloje, erkių platinamos ligos ir Vilniaus taboro situacija. Vienintelis juos vienijantis dalykas yra pats realios ar įsivaizduojamos problemos egzistavimo faktas.

- a) Pagrindinė mūsų kontekstą liečianti šių straipsnių komentaruose formuojama žinia išreiškiama per palyginimą su Sovietų Sąjunga:

„prie tu baisiuju sovietu,tokio bardako nebudavo.“ (9)

„Prie ruso buvo geriau“;„gyventi,nes nupurksdavo miskus nuo kenkeju ir istrucidavo erkes tuom paciu,neturim lektuveliu ir pinigeliu.prie ruso buvo gereuuuuu.“ (10)

„O ar žinot jaunimas kad s)ovietai ne tik pievas nuo erkių purkšdavo „bet ir būtus nemokamai dalindavo beveik visiem.....“ (10)

Net ir dabar Rusijoje situacija yra geresnė:

„„Putino Rusijoje“;„Nuo encefalito skiepija nemokamai.“ (10)

Apibendrinant – **Lietuva, skirtingai negu Sovietų Sąjunga, nesugeba spręsti socialinių problemų**

- b) Ieškant kaltų dėl tokios situacijos galima išskirti dvi pagrindines kryptis. Pirmiausia kalta Lietuvos valdžia, kuri resursus švaisto nesvarbioms problemomis:

Rusai puola, reikia Boxteriu ir kito slamsto kuriuo uzsieniui utilozi! (10)

„Kokie dar purškimai?“;„Kokj surūdyjusj boxerj geriau nusipirkim!“ (10)

„Partizanai, propoganda, kontrabanda, priklausomybės, infantilumas, liberalizmas, tautos nykimas. 21 a , o problema 2000 m senumo ir neišspręsta. Kodėl ?“ (11)

Arba kaltina dėl visko rusus:

„o as jau galvojau i rusus neapsakomam tvartelinu dziaugsmui....Idiotizmo vis tik dideja...“ (11)

„Rusa landsbergio klika nukariauti pasirususi, o keliasdesimt apsmirdusiu cigonu sutvarkyti neigali.“ (11)

Apibendrinant –užuot sprendusi socialines problemas Lietuva užsiima „rusofobija“.

c) Trečioji žinia kaltų paiešką perkelia į globalesnį lygį:

„Norejot "vakarietiskos demokratijos", tai ir turit..“ (9)

„Grazu skaityt ,norint nemarinti savo pilieciu nuo encifalito reikia kreiptis i generalgubernatorius briuselyje,visai kaip sssr laikas tik truputi kreipimosi kryptis pasikeite , o dar garsiai snekama kad Lietuva nepriklausoma,susidaro ispodis kad labiausiai ji nepriklausoma nuo savo sprendimu, nes bekiase valdzia nesugeba buti nepriklausoma“ (10)

„nietu tu nesupranti“,"tai lt demokratija ir liberalizmusas“ (11)

Būtent iš Vakarų ateina šios blogybės:

„ypatingai pastaraisiais metais po visu ""VAIKU TEISIU"" priemimo , vaikuciai IPATINGAI pradejo naudotis jiems skirtomis teisemis“ (9)

„juk turim jtikti europiniam leftistam ir būti tolerantiški..“ (11)

Apibendrinant – šios problemos kyla dėl to, kad Lietuva perėmė liberalias vakarietiškas vertybes.

Tokiu būdu gauname ketvirtąjį diskurso dalį, apibūdinančią Lietuvos socialines problemas:

Signifikanto svyravimo tvirtinimas	Šiuo atveju nereikia sukelti abejonių signifikanto prasme, nes ir taip aptariamoms problemoms
Naujos signifikanto prasmės įtvirtinimas	Lietuva, skirtingai negu Sovietų Sąjunga, nesugeba susitvarkyti su socialinėmis problemomis
Vietinės kontekstinės sąsajos apjungiančios (dešifruojančios) diskursą	Lietuvos valdžia dėmesį ir resursus kreipia ne į problemų sprendimą, bet rusofobijos skatinimą

Globalios kontekstinės sąsajos	Dauguma šių blogybių atkeliauja iš „leftistinių“ Vakarų, kurie lygiai taip pat kaip Sovietų Sąjunga primetinėja mums savo vertybes, tačiau jos lietuviams nepriimtinos.
--------------------------------	---

5. Ekonominių (ūkio) problemų diskursas (Nr. 1, 5)

- a) Abu į tyrimo lauką patekę straipsniai susiję su Lietuvos infrastruktūra – juose kalbama apie oro uostą ir kelius. Pirmoji žinia čia praktiškai tiesiogiai įvardija tyrimo temą – Lietuvai nepavyksta jokie projektai:

„Lietuvoje tokių ir panašių schemų prigalvota ant kiekvieno kampo. Vienas šakutes kariuomenei perka po 75€/vnt., kitas operos ir baleto teatro sceną per sūnaus įmonę remontuoja už 25 mln. , kurių užtektų naujam operhausui pastatyti, trečias už milijoną litų Kauno centre WC įrengia jūriniame konteineryje, ketvirtas iš MG Baltic "paskolas" grynais dėžutėse ima... Ir pastebėjote, niekas už tai nesėda, niekas nuostolių nekompensuoja... O kam? Juk viską mes apmokame.“ (5)

„„Lietuva nesugevmba mokyklos pastatyti o svaigsta apie oro uostus uz 1mlrd.“ (1)

Todėl vietoje kažkokių didelių statybų reikėtų užsiimti realiomis problemomis:

„Eilinė pinigų plovykla nomenklatūrinei mafijai bus. Gal pirma vieškelius išasfaltuokit, vargšams pensininkams pensijas pakelkit.“ (1)

„„Trečdaliui Lietuvos jau nereikia. Likusiems reikia teisingumo, kad dar galėtų gyventi Lietuvoje.“ (1)

„Emigracija eksponentiškai intensyvi, populiacija nyksta akyse, mokinių mažėja, mokyklos (netgi suremontuotos) uždaromos ir staiga susapnuojamas sapnas, kad poreikis skrydžiams nežmoniškai išaugs“ (1)

Apibendrinant – Lietuva nesugeba įvykdyti jokių didelių projektų, todėl geriau galėtų pinigus skirti skurstantiems.

- b) Antroji žinia apibrėžia kaltuosius:

"Kalti komuniagos ir koncervai.tai jie tratina sali ir kiek kokybisku keliu ponulis padare?" (5)

"straipsnyje eilini karta parode kokie DIBILAI valdo Lietuva..... vienintelis kriterijus kaip dar issiplaut milijonus per gimines ir draugas..." (1)

Taigi dėl susiklosčiusios situacijos kalta korumpuota Lietuvos valdžia.

c) Galiausiai trečioji žinia kiek ironiškai įvardija, kodėl situacija yra tokia:

„Mums kaip minimum reikia dar 5 oro uostų, kad prasidėjus karui būtų galima išskrist į ameriką!“ (1)

„VISI ZINO“;„Jog netrukus puls rusai. Oro uosto statyba butu tivynes isdavyste.“ (1)

„Geriau, Statytų 7metru auksio tvorą nuo rusijos“ (1)

„ir debilui aisku kad kaltas PUTINAS“ (5)

Apibendrinant - Lietuvos valdžia vietoje realių problemų sprendimo užsiima rusofobija.

Signifikanto svyravimo tvirtinimas	Čia ir vėl nereikia sukelti abejonių signifikanto prasme, nes ir taip aptariamos problemos
Naujos signifikanto prasmės įtvirtinimas	Lietuva dėl korupcijos nesugeba įgyvendinti reikšmingų ekonominių projektų
Vietinės kontekstinės sąsajos apjungiančios (dešifruojančios) diskursą	Lietuvos valdžia dėmesį ir resursus kreipia ne į problemų sprendimą, bet rusofobijos skatinimą
Globalios kontekstinės sąsajos	Globalių sąsajų čia nelabai pastebima, nes akivaizdu, kad Vakarai yra pakankamai pajėgūs įvykdyti ekonominius projektus

6. Karinės politikos diskursas (Nr. 2)

Nepaisant to, kad į tyrimo lauką pateko tik vienas straipsnis, susijęs su Lietuvos kariuomene, ar šiuo atveju NATO kariuomenės pratybomis Lietuvoje, tačiau komentary intensyvumu šiai sričiai galėtų prilygti nebent Lietuvos istorinės atminties tematika.

- a) Pagrindinė čia skleidžiama žinia susijusi su Lietuvos karinės politikos nauda. Pirmiausiai tai yra pinigų švaistymas:

„Kokie pinigai i balq.....“ (2)

„Primenu, kad pagal 2019 m. ES vertinimą - socialinės nelygybės ir ubagystės padėtis Lietuvoje yra KRITINĖ.“ (2)

Antra, karo su Rusija atveju šios pastangos būtų bevaisės:

„Jūs treniruokitės juokdariai į sveikata , jei karas prasidėtų tai keletas atominiu bombų viską nupustu nuo žemės paviršiaus, ir visa tai tik liks beprasmiškas demonstravimas“ (2)

„Tegul paraso, kiek kainuoja tokios pratybos lietuvai, tegul paraso apie kertamus miškus Gaidziunu poligone ,ir aplamai - jei konfliktas rimtas bus issauktas nato pagalba, tokios kaip LT neliks is viso pasaulio zemelapyje. O Rusija su JAV uta“ (2)

Apibendrinant – Lietuva veltui švaisto resursus kariuomenei užuot skyrusi juos naudingesnėms sritims, nes karo atveju šiaip ar taip laimėtų Rusija.

- b) Antroji žinia yra labiau į geopolitiką nei į resursus orientuotas pirmosios žinios pratęsimas. Pirmiausiai teigiama, kad Rusijos traktavimas kaip potencialios agresorės yra išsigalvotas:

„Per Zapad 2017 ruskiai uzpuls tvarta. Kodel neuzpole? Saldziuno isigando?“ (2)

„Užknisai tu Saldžiūnai su savo pornografija iš serijos Rusai puola“ (2)

„Išgalvojau priešą

Išgalvojau grėsmę

Išgalvojau karą

Ir kai ką daugiau

Išgalvotos grėsmės

Gerą pelną duoda

Kai raketos šaudo

Man gyvent geriau“ (2)

Tačiau jis gali išprovokuoti Rusijos agresiją:

„Na nuostabu - pabuti karo zaidimu aikstele? Kokia garbe, kokia laime.

Tiesiog pasakiskas likimas patapti kariniu poligonu, nutalzytu aviacijos, nes nato pazaisti zaidimus puikiai moka, o vat realiai antzeminiu operaciju niekada padoriu ir neivykde. Pirmiausia aviacija, bombikes, na o jau po to desantas, ir tas pastoviai gauna i kaulus. Na o mums cia gal ir aviacijos neprireiks, pora branduoliniu uztaisu ir pseudopatriotai stoves prie Petro vartu, ne nesuprate kas ivyko. Nors ir branduoliniu bombu mums nereikes, Lenkijos taikinius nuims - visam Pabaltijui radiacijos sociai uzteks simtams metu. Didziosios salys kaip nors isgyvens, o LT bus nuluota nuo zemes pavirsiaus - yra ko dziaugtis?" (2)

„Taip ir čia, pirma pakeliama isterija ""Rusai mane puola"", paskuit ateina USA/NATO ginti nuo ""galimamo"" agresoriaus." (2)

„priesu jieskojimas ir kaimynines valstybes valdzios erzinimas , cia kas, ne karo.kurstymas ?“

Taip gaunamas apibendrinimas - **Rusija nėra agresorė, tačiau Lietuvos (NATO) ginklavimasis gali sukurstyti šią agresiją.**

c) Trečioji žinia susijusi su kaltų paieška. Pirmiausiai tai mūsų valdžia:

„juk 10 metu is daukanto aikstes nieka kito nebuvo girdima kaip tik karine retorika, priesu jieskojimas ir kaimynines valstybes valdzios erzinimas , cia kas, ne karo.kurstymas ? (2)

„Cia gi komunistes";"Grybauskaites 10 metu darbas." (2)

Kuriai taip elgtis liepia JAV:

„kurie prieš USA/NATO okupantus, nera finasuojami, kaip okupantu koloborantai. Nu ir mitingai tokie, plakatai apšepe. Vėliava viena kita. O va koloborantai tiesiog spindi. Babkes viska sprendžia babės" (2)

„Turime Europos provincijos ir JAV užjūrio kolonijos mišinį. Yra keli heraldiniai valstybės atributai, tačiau be disponavimo savo žeme, valiuta, su valdomomis iš išorės kariuomenės ir saugumo struktūromis." (2)

Net ir paminant šalies konstituciją:

„Banditineje santvarkoje";"Nusi...ant konstitucijos." (2)

JAV ir jai tarnaujantiems Lietuvos politikams savo ruožtu tai naudinga finansiškai:

„Rusams moketi nereikejo. O amerikonai ne tik mazeikiu nafta ateme bet

ir duokle mokėti liepe.

O kur dar atkatai landsberghiams" (2)

„AMERIKA APGINS“,"Landsberghio issikovojimus ! Duju laiva naftos versloves klaipedos kraste ir jo sklypus" (2)

„Sunku suprasti kodėl mažiausia 70 proc Lietuvos gyventojų pravardžiuojami „vatnykais“, vien todėl, kad jie turi kitokią nuomonę, nei USA/NATO koloboranty.“ (2)

Apibendrinant – **karas yra kurstomas dėl JAV ir jai tarnaujančio Lietuvos elito korupcinių piniginių motyvų.**

d) Ketvirtoji žinia susijusi su paraleliai vystomu ir bendru iš Vakarų ateinančios degradacijos kontekstu:

„Pedo desantas issilaipino ir isdidziai pakabino pedo veleva tokiu budu prasidami presininko nelist prie mazumu" (2)

„tvarto reikalas,su vaivorykštes vėliava rankoje" (2)

„Neprivikat, rengem lgbt ir to didžiojames, mes didvyriu šalys" (2)

„Pratibos prasidejo kur kas anksciau pries savaite pedo zvalgai izenge i Vilniu prisidengdami pedo paradu" (2)

„Ir visi soroso troliai su saldziunu dingo is komentaru" (2)

Apibendrinant – **NATO pratybos ir Lietuvos rusofobija yra bendresnės „liberalios/gėjiškos" degradacijos dalis.**

Taip gauname paskutinę, Lietuvos karinės politikos, diskurso dalį:

Signifikanto svyravimo tvirtinimas	Rusija nėra agresorė, o net jeigu būtų, šis ginklavimasis nepadėtų, todėl yra beprasmiškas.
Naujos signifikanto prasmės įtvirtinimas	Lietuva, užuot sprendusi socialines problemas, ginkluojasi ir taip skatina potencialią Rusijos agresiją.
Vietinės kontekstinės sąsajos apjungiančios (dešifruojančios) diskursą	Toks ginklavimasis yra finansiškai naudingas Lietuvos elitui ir jų šeiminkams JAV.
Globalios kontekstinės sąsajos	Pirmiausia, Lietuva yra JAV kolonija be savarankiškos politikos. Antra, tokia būklė lemia bendresnę moralinę degradaciją (gėjai, liberalai ir t.t.).

IŠVADOS

1. Iš gautų atskirų Lietuvos kaip „nepavykusios valstybės“ diskurso taškų prasmių galima sudėlioti bendrą šio diskurso schemą:

	Lietuvos istorija	Lietuvos vidinė politika	Lietuvos teisėsauga	Lietuvos socialinė politika	Lietuvos ūkio politika	Karinė politika
Diagnozė	Klastojama, ja nėra kuo didžiulis	Korumpuota	Nedemokratinė, persekiojanti kitiems	Nesugebanti spręsti problemų	Nesugebanti įgyvendinti užduočių	Isteriška, švaistanti lėšas
Priežastis	Rusofobija, nukreipianti dėmesį nuo realių problemų	Rusofobija, nukreipianti dėmesį nuo realių problemų	Korumpuota	Rusofobija neleidžia koncentruotis į problemų sprendimą	Korumpuota	Rusofobija ir korupcija (dėl rusofobijos kalti finansiniai interesai)
Vietinis kontekstas	Konservatoriai siekia kirsti tautą	Konservatoriai siekia kirsti tautą	Teisingumas prieinamas tik elitui	Bendras rusofobinis kontekstas	Bendras rusofobinis kontekstas	Konservatorių korupcija susieta su rusofobiniu kontekstu
Tarptautinis kontekstas	Nekonkretus – bendro liberalų, gėjų sąjūdo dalis	Nekonkretus – bendro liberalų, gėjų sąjūdo dalis	Konkretus – Lietuva veikia Vakarų užsakymu	Nekonkretus – bendro liberalų, gėjų sąjūdo dalis	Beveik nėra	Konkretus – Lietuva veikia Vakarų užsakymu
Santykis su Sovietų Sąjunga	Lietuva veikia kaip Sovietų Sąjunga	Lietuvos elitas yra tas	Lietuva veikia kaip Sovietų Sąjunga	Sovietų Sąjungos laikais buvo geriau	Beveik nėra	Lietuva okupuota JAV ar ES, kaip buvo

		pats kaip Sovietų Sąjungos laikais				okupuota Rusijos
Rusijos kontekstas	Nukreipta prieš	Nukreipta prieš	Veidmainiška, „whataboutizmas“	Nukreipta prieš	Nukreipta prieš	Nukreipta prieš

Remiantis šia schema galima sukurti sintetinį šio diskurso veikimo modelį, dešifruojantį tam tikrą Lietuvos politikos sritį atsižvelgiant į jungiančią „Lietuvos kaip nepavykusios valstybės“ idėją. Tam tikra Lietuvos politikos sritis yra nevykusi dėl korumpuotų Lietuvos politikų, kurie savo korupciją dangsto rusofobiniu tautos kiršinimu. Tokia situacija susiklostė dėl to, kad Lietuva yra Vakarų (ES ir JAV) vasalė, priėmusi jų degradavusias (liberalias, gėjiškas, sorošiškas) vertybes. Nėra tiek svarbu, ar centriniu, apjungiančiu visą „nepavykusios valstybės“ diskursą, signifikantu laikysime korupciją ar rusofobiją, abu šie signifikantai gali funkcionuoti ir vienu metu. Šiuo atveju nereikia diskurso suvokti kaip tiesioginės loginės grandinės, t. y., kad nepavykę, nes korumpuoti, korumpuoti, nes rusofobai, rusofobai, nes degradavę JAV vasalai. Iš esmės visi paaiškinimai veikia paraleliai, o kintamuosius (argumentus) priklausomai nuo situacijos galima kaitalioti.

2. Panašiais principais argumentuojamas ir santykis su Sovietų Sąjunga. Iš vienos pusės, argumentacija, kad Lietuva veikia taip pat kaip Sovietų Sąjunga ar kad Lietuvos politikai yra kilę iš dar tada valdžiusio elito reiškia (įrodo) Lietuvos politikos prastą būklę. Iš kitos pusės, teigiama, kad Sovietų Sąjunga su problemomis tvarkydavosi geriau.

Tas pats galioja ir Lietuvos santykiams su Rusija – viena vertus, rusofobija yra niekuo nepamatuota valdžios isterija, kita vertus, bet kokių atveju Lietuvos kariuomenė negalėtų pasipriešinti Rusijai, o bet koks ginklavimasis provokuoja agresiją.

Tokie diskurso prieštaravimai yra paaiškinami (ir gali egzistuoti), todėl kad formuojamas diskursas į atskiras realijas ar argumentus pateikia atsakymą ad hoc. Tai yra viena esminių praktiškai bet kokio politinio diskurso savybių – jo atskiros dalys nebūtinai būna (netgi dažniausiai nebūna) logiškai ar ideologiškai nuoseklios. Tam, kad diskursas veiktų, teiktų tam tikras prasmes atskiriems klausimams, tereikia įtikinamo bendro centrinio (jungiančio) signifikanto.

3. Šis nenuoseklumas neturi sudaryti įspūdžio, kad jokia logika nereikalinga iš viso. Iš principo bet kurio politinio diskurso pagrindas yra realiai egzistuojančių problemų tam tikras dešifravimas. Tai yra tam tikras paraleliai vykstantis diskursyvus procesas, kai judama nuo partikuliarumo (realios problemos) iki apibendrinimo (pačio diskurso) ir atvirkščiai, apibendrinimas (signifikantas, jungiantis diskursą) padeda iššifruoti atskirus partikuliarumus.

Tam paprasčiausia panaudoti akivaizdžias visuomenės problemas, kurių egzistavimu niekas neabejoja, pavyzdžiui, korupciją. Taip gaunama tokia supaprastinta schema: reali valstybės charakteristika (korupcija) – nesusijusi charakteristika (rusofobija) – išvada: rusofobiška, nes korupcinė. Tokia diskurso savybė supaprastina socialinį lauką, leidžia ignoruoti atskirų sferų autonomiškumą ar bet kokius subtilumus.

4. Panašią funkciją atlieka ir svyruojantys signifikantai. Pirmiausia vienaip ar kitaip įtikinama, kad vienos objektyvios tiesos nėra, t. y., signifikantas „įsvyruojamas“, pavyzdžiui, kad „kiekviena valstybė perrašinėja istoriją, kaip jai reikia“, o jau tada suteikiama norima prasmė, kad „Lietuvos partizanai buvo banditai“.

Kaip taisyklė, svyruojantys signifikantai panaudojami, kai probleminės sritys nėra tokios akivaizdžios. Realios problemos naudojamos pačio diskurso įtvirtinimui, o jau po to diskursas „pakreipia“ svyruojančius signifikantus taip, kad jie įgautų reikalingas prasmes.

Šio tyrimo kontekste, kaip galima pamatyti schemeje, ūkio ir teisėsaugos problemos yra akivaizdžiausios, todėl padeda dešifruoti kitas problemines sritis.

5. Lokalius politinius diskursus praktiškai visada galima jungti į tam tikrus metadiskursus, nurodančius bendrą ideologinę priklausomybę. Tam naudojamas įk kontekstinimas, kai tiesioginėmis priežastinėmis nuorodomis ar įvairiais epitetais konkretus diskursas priskiriamas globalesniam metadiskursui. Šiuo atveju Lietuvos kaip „nepavykusios valstybės“ diskursą akivaizdžiai bandoma sieti su platesne iš Vakarų sklindančia degradacija. Ją apibrėžia naudojami epitetai – „liberastai, gėjai, sorošistai, tolerastai“ ir pan. Taip bandoma parodyti, kad Lietuvos nelaimės kyla iš bendro Vakarų moralinio nuosmukio ir išlepimo, priešingai griežtai ir tvarkingai Rusijai ar Sovietų Sąjungai. Taip galima nuosekliai pereiti nuo materialinių argumentų – Lietuva nesusitvarko su socialinėmis ir ekonominėmis problemomis – iki moralinių, kurių šaltinis yra Vakarai. Galima pastebėti, kad tiesiogiai ekonominius ar ūkinius klausimus liečiančiuose diskurso taškuose šis įk kontekstinimas praktiškai nenaudojamas, nes sudėtinga paskleisti abejonę ES ar JAV ekonominiu pranašumu. ■

APIE AUTORIŲ: dr. Karolis Jonutis 2019 m. Vilniaus universitete apsigynė socialinių mokslų disertaciją tema „Postdemokratija ir populistiniai diskursai Lietuvoje (2004-2016)“. Pagrindinės mokslinės tyrinėjimo kryptis apima diskurso teorijas, populizmo, ideologijų ir technokratijos santykį šiuolaikinėse visuomenėse. Dėstomi dalykai – politikos sociologija ir sociologijos įvadas.

VšĮ Vilniaus politikos analizės institutas

Įmonės kodas 304536429

Didžioji g. 5, LT-01128 Vilnius

Tel. +370 612 25727

info@vilniusinstitute.lt